

Napsal Miroslav Červenka

(E*forum, 07. 11. 2012)

*V těchto dnech by se literární teoretik a básník **Miroslav Červenka** (5. listopadu 1932 – 19. listopadu 2005) dožil osmdesáti let. Vedle textů odborných a kritických, veršů či *deníku* je Červenka autorem **nakladatelských posudků**, z valné části dosud neznámých. Mnohé z posudků, které se dochovaly v obsáhlé složce jako součást Červenkovy pozůstalosti, autor po vydání lektorovaného titulu přepracoval do podoby recenze či kritiky, jiné zůstaly dodnes nezveřejněny. Jako ukázkou tohoto psaní zde publikujeme posudek na básnickou sbírku Jana Zábrany *Utkvělé černé ikony*, která v roce 1965 vyšla v nakladatelství Mladá fronta jako 26. svazek edice *Mladé cesty*.*

Je to asi už post festum a ostatně bez problémů, tedy co nejstručněji. Samozřejmě souhlasím s vydáním umělecky vyzrálého a stylově jednotného Zábranova rukopisu, který organicky navazuje na plodnou a zajímavou linii, zahájenou kdysi Jiřím Kolářem a pak přerušenou. Není to ovšem navázání přímé, u obou básníků hrál rozhodující roli zahraniční kontext, bez něho jsou těžko pochopitelní – mám na mysli moderní americkou poezii, v Zábranově případě jmenovitě E. Lee Masterse. Jako tolikrát, legitimuje se přitom původnost a češství Zábranovo především lyrismem, citovostí, ba soucitem, onou jímavou elegií, jejíž metafyzickou a zároveň psychologickou formuli vyslovil Mácha: „Já miluju květinu, protože uvadne...“

Také téma Zábranovo, v rozsáhlé knížce stále opakované a přece kupodivu tím neoslabené, ale naopak právě takto samo sebe potvrzující, je totožné s Máchovým citátem – hořkost života zvadajícího opakováním.

Připomínky jsou jen drobné. Titul mi připadá velmi nevhodný, mimoděk působí velmi estétsky, což je nesmyslné na pozadí vlastního textu; je asi předumaný. – Užití rýmu je většinou velmi málo šťastné, porušuje styl i jím navozená očekávání a rýmované verše vypichuje tak, že z nich dělá školácké pointy. – Navrhuji vyřadit: č. 14 – pro moralismus, kterého může být zneužito k vytváření nového tlaku ve věcech, jež jsou polem svobody; č. 17 – pro zběžnost pohledu, jež se bezděky stává bezohledností, a pro kompoziční neucelenost; č. 29 – je pokažená rýmy a při nejasnosti pointující metafory jí chybí nějaká druhá rovina; č. 37 – pro všeobecnou bezvýznamnost; č. 81 – pro konvenčnost.

Protože podle kontextu myslím, že č. 69 se má celé vztahovat k Praze, upozorňuji autora, že *Vltava* v Čelakovského cyklu není Vltava, nýbrž Otava.